

DANSK

- FORSLAG TIL LITTERATURFAGLIGT FORLØB

TRINMÅL

Det litteraturfaglige forløb inddrager trinmål under "Sprog, litteratur og kommunikation" samt "Den internationale dimension" i undervisningen. Forløbet sætter fokus på kultur, sprog, fiktions- og fagtekster, litterære udtryksformer, informationssøgning og evnen til at udtrykke sig i billeder, lyd og tekst.

Udvalgte trinmål er: **Sprog, litteratur og kommunikation**

EFTER 2. KLASSETRIN

- Udtrykke en begyndende forståelse for samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation.
- Være opmærksomme på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster.
- Kende forskellen mellem fiktion og ikke-fiktion og kunne tale med om genre og hovedindhold.
- Samtale om litterære tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse og begyndende kendskab til faglige begreber.
- Kende genrens og enkelte forfatterskabers særpræg.
- Udtrykke sig i billeder, lyd og tekst samt i dramatisk form.
- Finde information i trykte og elektroniske medier.
- Forstå, at der er mange sprog, og at de rummer forskellige udtryksmuligheder.

EFTER 4. KLASSETRIN

- Kende betydningen af ord og begreber i hverdagssprog, skønlitteratur og sagprosa.
- Udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation.
- Forholde sig til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster.
- Kende og kunne anvende forskellige væsentlige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion.
- Samtale om tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse, kendskab til faglige begreber og begyndende analytisk forståelse.

TVÆRGÅENDE DIMENSIONER:

- Den internationale dimension.
- It- og mediekompetencer.

LÆRERENS FORBEREDELSE

- Læs sektionen "Fakta om Zambia" i lærervejledningen. Så bliver du klædt på til at introducere landet og svare på elevernes spørgsmål.
- Læs også kapitlet i lærervejledningen "Overblik over materialet og mulighederne" om materialets opbygning og brugen af det.
- Undersøg hjemmesiden, og lav selv en fotohistorie under et af temaerne inde i elev-universet under "Skole" (eller i app'en), så du kender systematikken.
- Dan dig et overblik over filmene på DVD'en.
- Gennemgå forslagene til undervisningsforløbet nedenfor, også forslagene til aktiviteter og opgaver. Alle opgaverne er detaljeret beskrevet i opgavearkene i hjemmesidens lærer-univers. Inddrag evt. andre faglærere.
- Tilpas undervisningsforløbet efter dit/jeres behov.
- Reserver relevante faglokaler og computere.

FORLØBET

Når du har lavet introduktionen til undervisningsforløbet, behøver du ikke at gennemføre resten af det i præcis den rækkefølge, vi beskriver herunder. Du kan frit sammensætte forløbet og bestemme antallet af aktiviteter, som du vil.

Ind imellem læsningen/oplæsningen af elevbogens kapitler kan du evt. vise en Nørd-film fra DVD'en eller lade eleverne lave foto-historier på hjemmesiden eller i app'en.

Bemærk, at du i opgavearkene i hjemmesidens lærer-univers også finder forslag til lege og kreative aktiviteter, som du kan variere undervisningen med.

Overvej, om du skal kombinere dette forløb med aktiviteter fra det tværfaglige forløb om den gode skole og børns medbestemmelse.

1. INTRODUKTION

Introducer Zambia og forløbet.

- Hvor ligger Zambia? Brug evt. Google Earth som værktøj.

- Zambia er et land. Afrika er en verdensdel. Hvilke andre verdensdele findes der?
- Hvad hedder Zambias nabolande?
- Hvad er et u-land, og hvorfor er Zambia et u-land?
- Hvad er Børnenes U-landskalendarer? Når man køber låge-julekalenderen fra DR og Danida, går pengene altid til et u-land. I år går de til Plan Danmarks skoleprojekter i Zambia.

Vis filmen "Tag med til Zambia". Den varer ca. syv minutter og tager eleverne med til Chadiza-provinsen i det østlige Zambia, hvor Gepard-drengen foregår. Filmen giver eleverne et godt indtryk af de zambiske børns levevilkår, og hvordan der ser ud i landet.

Bearbejd filmen: Spørg eleverne, hvad de særligt lagde mærke til, da de så filmen. Berør f.eks.:

- Hvordan er der forskel på livsvilkårene for børn i Zambia og børn i Danmark?
- Tal om hyrdedrengenes liv – læs

afsnittet om hyrdedrengene i lærervejledningens faktasektion.

- Hvordan er det at leve i en landsby i Zambia?
- Fortæl om sygdommen malaria. Husk at fortælle, at man ikke kan få malaria ved at blive stukket af en myg i Danmark.

Syng en sang: I lærer-universets filmbank på hjemmesiden finder du en video, hvor sanger og musiker Karen Mukupa synger en traditionel, zambisk børnesang. Afspil videoen et par gange og lær eleverne at synge den. Sangteksten kan du hente her:

OPGAVEARK 01 Sangtekst

2. INTRODUKTION TIL "OPDAG ZAMBIA"

- Vis eleverne hjemmesiden på en elektronisk tavle eller lignende. Hvad kan man finde her på "Opdag Zambia"? Vis nogle af elementerne på siden, f.eks. filmen om geparder, billedserien "Vil du med i skole?" eller infografikken "Fakta om Zambia". Du kan også sætte eleverne til selv at gå på opdagelse. I læreruniverset finder du en brugsklar opgavebeskrivelse til det:

OPGAVEARK 02 Tag på opdagelse

3. LÆSNING AF ELEVBOKEN

Højtlesning eller selvlesning af de otte kapitler i fortællingen Gepard-drengen. Stop op undervejs, og læs de små fakta-bokse og billed-

tekster, der forklarer ukendte begreber og svære ord i teksten – og giver eleverne ekstra viden om landet og børnenes vilkår der.

Der kan opstå gode samtaler med udgangspunkt i bogens mange billeder og i de tre læselet-fabler, som alle har almen-menneskelige og moralske pointer, der også er relevante for de danske børns dagligliv.

Gepard-drengen findes også som lydbog på hjemmesiden under "Opdag Zambia". Her ligger også de tre fabler som kombineret lyd- og læselet-bøger. Det kan hjælpe de små og de svage læsere.

Sørg for at få samlet op efter hvert kapitel. I lærer-universets opgavebank finder du:

OPGAVEARK 03 Forslag til samtale.

Opgavearket rummer ideer til, hvordan du kan spørge ind til elevernes forståelse af handlingen samt temaer som familiemønstre, venskab, fattigdom og børns medbestemmelse.

Du kan også bede eleverne lave en lille tegneserie, der giver et referat af handlingen i de enkelte kapitler. Så kan I tage udgangspunkt i tegningerne, når kapitlet skal samles op.

4. INTRODUKTION TIL AT LAV FOTOHISTORIER

- Brug den elektroniske tavle eller en projektor til at introducere elev-universets tre temaer og fotohistorie-værktøj, som ligger på hjemmesiden under "Skole". Du kan sagtens vise eleverne hjemmesidens elev-univers som introduktion til at bruge iPad-app'en også, for

de kan det samme og ser næsten ens ud.

- Lav en fotohistorie sammen med klassen, så de lærer systematikken. Brug panoramaet "Leg og fritid" under temaet "Børneliv" som eksempel.
- Få elevernes input til at skrive noter undervejs inde i panoramaets hotspots – og til at skrive de endelige tekster til den færdige fotohistorie.
- Slut af med at se fotohistorien.
- Vis eleverne, at man altid kan åbne en fotohistorie igen og redigere videre i den.

5. LAV FOTOHISTORIER

I hjemmesidens lærer-univers finder du disse opgavebeskrivelser, der knytter sig til arbejdet med fotohistorier og rummer litteraturfaglige discipliner og et formidlingsaspekt:

OPGAVEARK 04 Genfortælling

OPGAVEARK 05 Lav en dialog

OPGAVEARK 06 Sanser og detaljer

OPGAVEARK 07 Begyndelse, midte og slutning

OPGAVEARK 08 Fotohistorie om børneliv

OPGAVEARK 09 Fotohistorie om en rejse til Zambia

NB: Opgaveark 04 kan I først bruge,

når I har læst eller lyttet Gepard-drengen færdig.

6. BRUG AF ELEVBOKENS FAKTABOKSE OG FAKTASIDER

Bagest i elevbogen finder du tre dobbeltsider med flere fakta. Tilsvarende er der mange sjove fakta om landet og dagliglivet i bogens ordforklaringsbokse og i billedteksterne til dens mange små fotos. Alt dette kan de større elever bruge til at finde inspiration og mere viden i, når de skal lave fotohistorier. På denne måde skærpes også deres opmærksomhed på forskellene mellem bogens fiktionaliteter og faktatekster.

7. AFSLUTNING PÅ FORLØBET

Det er altid en god idé at slutte et temaforløb af med en form for fest. Her er nogle ideer:

- Hold en fest, hvor I spiser Zambias nationalret nshima med grøntsager og kylling til. Du finder opskriften i Opgaveark 10 i læreruniverset.
- Syng sangen Chwi Chwi.
- Vis foto-historierne i klassen.
- Hvis eleverne har udført forsøg i natur/teknik kan de vise dem og fortælle om dem.
- Find ideer til aktiviteter i Opgaveark 19.

OPGAVEARK 10 Mad

OPGAVEARK 01 Sangtekst

OPGAVEARK 19 Aktiviteter